

Liber Amicorum Adriaan Verhulst, Gent, Willemsfonds, 1995, 975 frank

Naar aanleiding van zijn vijfenzestigste verjaardag hebben vrienden Adriaan Verhulst (geboren te Gent, 9 november 1929) met een liber amicorum hulde gebracht. Uit de bijdragen blijkt dat hem die hulde in het bijzonder gebracht is vanwege zijn werkzaamheden als Vlaams en vrijzinnig burger. Vanuit een duidelijke Vlaamsgezindheid heeft hij tot op heden gestreden voor de rechten van het Nederlands en de Nederlandse cultuur in Vlaanderen. Hij voerde deze strijd steeds vanuit een vrijzinnige optiek, maar stond tegelijk open voor contacten en samenwerking met andersdenkenden en hij heeft deze beide elementen verenigd met een actief burgerschap. Als burger vervulde hij vele publieke functies in de sector van het cultuurbeleid. Al vroeg was hij bestuurlijk betrokken bij het werk van het Willemsfonds, als algemeen secretaris en als voorzitter (1965-1983). Hij ijverde voor een cultuurpact, waarin de geestelijke stromingen in Vlaanderen elkaar als gelijkwaardig zouden erkennen en elkaar ruimte zouden geven. Politiek was hij verder niet alleen actief in de Vlaamse vleugel van de liberale partij, maar werd hij vandaaruit ook voorgedragen en benoemd tot bestuurder van de BRT (thans BRTN).

Als wij enkele bijdragen over deze materie in de bundel lezen dan kwam Verhulst daar in een leeuwenkuil, waar hij zich als een ware Daniël niet alleen wist te handhaven, maar ook menige leeuw temde.

In het liber amicorum ligt het accent op genoemde achtergronden en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden. Verhulsts verdiensten als mediaevist en hoogleraar zijn in deze bundel buiten beschouwing gebleven. Het vriendenboek bestaat

uit een drieluik, waaraan een portret geschreven door zijn Gentse collega-historicus Walter PREVENIER voorafgaat.

In het eerste luik schetsen vrienden en geestverwanten de blik op de toekomst. Hier voorop het bijzonder boeiende en goed geschreven essay van Harry VAN VELTHOVEN met de titel *Van industriële tot post-industriële samenleving. Waarheen met België, Vlaanderen en de Vlaamse beweging?* Het is meer dan een knappe analyse van de ontwikkelingen van de laatste anderhalve eeuw. Het biedt ook een positieve blik op de toekomst, mits een aantal problemen in de jonge federale staat open en vrij erkend besproken wordt. Het is jammer dat dit artikel zo verborgen in een toch niet erg algemeen verspreid boekwerk staat.

Verder staan in dit luik bijdragen van Els WITTE over *Het onmisbare net van de Vlaamse publieke televisie* en schrijven Leo APOSTEL over vrij onderzoek in de komende eeuw en Rudi STRIJBOL over de ontwikkelingen in het sociaal-cultureel werk.

In het derde luik zijn fragmenten uit Verhulsts eigen geschriften opgenomen, te beginnen met enkele stukken uit *Neohumanisme*, het blad van het Liberaal Vlaams Studentenverbond. Daar staat de verhouding van de vrijzinnigheid tot het katholicisme centraal met voor Verhulst als aandachtspunt en eis: *“De vrijheid, en meer bepaald de vrijheid van gedachte, is de eerste vereiste, de onmisbare voorwaarde tot de bloei van een waarachtig humanisme (...) eerst waar vrije mensen tegenover vrije mensen staan, dan kan wederzijdse volstrekte eerbied heersen”* (blz. 185).

Deze gedachten uit 1947 zijn kenmerkend voor de geest van waaruit Verhulst denkt en werkt. Verder vindt de lezer er een en ander over de totstandkoming van het cultuurpact, zijn verzet tegen het Egmontpact en bijdragen over het Willemsfonds.

PIETER VAN HEES
PROF. R. BOSLAAN 95, NL-3571 CP UTRECHT